

سرمد الی غریبہ

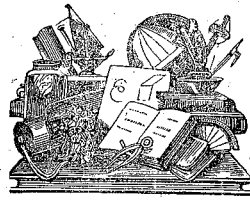
۱۳۰۷

منافع ملک و دولت مدام فی وادی لفظک مصور عثمانی جبره سید

جلد ۱

پیشنبه ۱۶ جاذی الاول سنه ۳۱۷ و ۹ ایلول سنه ۳۱۵

نومرو ۱۸



فلسفه

— مابعد —

ادراك خصوصنه كلجه مدرك حقيقى نفس ناطقه انسانيه در . مدرك حقيقىك قواى متعدده مزبور ايله تسميه ايدلسنك سبب ايسه مدرك حقيقى مدركاته تعلق ايتمى اعتباريله در . حتى مدرك حقيقىك امور كليه ي ادراك ايتمى اعتباريله آكا قوه عقليه ، رشئه ، احكام كاذبه ايله حكم و معاني جزئيه ي فهم و ادراك ايتمى اعتباريله ، حواس خمس ظاهره واسطه سيله صور ظاهره ي ادراك ايتمى اعتباريله حس مشترك و خيال ، تصرف كاذب اعتباريله در مدرك حقيقى به قوه مخيله اطلاق اولنور . ايشته شمديه قدر ذكر و بيان اولان قواى متعدده حقيقته شئ واحد در . آنجق مدركاته تعلق برطاق اقسامه تقسيم ايدلشد .

نفس ناطقهك جوهر و حقيقى ادراك اولماز . بلكه نفس ناطقه ادراك ، تأمل ، تذكر ، تصديق ، تخيل و سائر كى كنديسنده موجود برطاق اعمال و اوصاف ايله ادراك اولنور .

نفس ناطقهك حقيقى بيلنموبده كنديسنده موجود اعمال واسطه سيله بيلنديكنه باقيليرسه احواله نفس ناطقهك ادراك ايدلسيله مادهك تماماً ادراك ايدلسى يبنده هيچ برفرق بولنه ماز .

چونكه بر ماده امتداد ، لون ، ثقل و تجزى كى اوصاف ايله توصيف ايدلدن صوكره بيلنديكى كى نفس ناطقه دخى كنديسنده بولان صفتر ايله توصيف ايدلدكن صوكره بيلنير .

ايشته « شوشى اوزون ، بياض ، آغير ، قابل انقسامدر » ديلنديكى وقت حقيقه مادهدن عبارت بولان شئ مذكورك نفس بشريده تأثير معلومنى كوسترن صفتلرى معلوم اولدينى مثلاً « انسان مدرك ، تأمل ، تذكر ، مصدق ، متخيل ، عالمدر » ديلنجهده حقيقه نفس ناطقهدن عبارت اولان انسانك نفسده تأثير معلومنى اشعار ايدن اوصافده معلوم اولور . فقط موصوفلرينك جوهر و حقيقتلرى معلوم اولماز . حتى برسائل طرفدن « صفات مذكوره ايله توصيف اولان بو موصوف مادينك ماهيتي نهدن عبارتدر » طرزنده بر سؤال ايراد اولنسه « ماهيت موصوف بيلنمهز » ديمك كى بر جواب عجز ايله ، مقابلهدن باشقه بر چاره بولنمه جغنده شبهه يوقدر . زيرا بر صفتك معلوميتى ماهيت موصوفك معلوميتى استلزام ايتمز .

صفات متقدمهك معلوميتى مجرد مشاعر خمس واسطه سيله حاصل اولدينى حاله مادهك حقيقى ادراك اولنمازسه ،

جوهر نفسك معلوميتى مشاعر خمس ايله قابل اولدينى صورتده حقيقى ناصل ادراك اولنميليير ؟ . حقيقى ادراك و احساس دائره اقتدار انسانيتك خارجنده در .

حواس خمس ظاهره واسطه سيله فهم و ادراك اولان هر شئ انسانده برحالت عقليهك احداثه يعنى نفس ناطقه انسانيه برنوع علمك حدوثه سبب اولور . مثلاً بر پارچه كوشه نظر ايتديكمز وقت نفسمزده بياض ، آلتون پارچه سته باقديغمز وقت نفسمزده صارى برصورت حاصل اولور . حاصل اولان بوايكى صورتدن باشقه برده منظورك لوازم طبعيه سندن اولوب بياض يا خود صارى برشيتك تصور اولنسه سبب اولان بياضلق ويا صاريلق كى صفترى دخى تصور ايتمهز لازم كليلر .

حصول صور و تصور اسابدن صوكره آرتق كوشك بياض ، آلتونك صارى اولنسه قناعت حاصل اولوب كوشه بياضلق ، آلتونه صاريلق ايله حكمده تردد ايتكميزن همان حكم ايدرهز . حواس خمس ظاهرده معتبر اولان حصول صور و تصور اسباب كى حالات قوه عقليهده دخى معتبر اولور . چونكه نفس ناطقه انسانيهده « علم ، لذت ، الم ، كدر ، فرح و سائر » كى وجدانياتك حصولدن تصورات متعدده تولد ايدوب البته برشئه مخصوص اولور . اوشده نفس ناطقه انسانيه در .

حقيقت عقل ايله حقيقت مادهك ادراك اولنمايرينه نظراً هر يينه آرى آرى تعلق ايدن علم و ادراك هر نه قدر ظاهرده شئ واحد كى كوريليرسهده اعتبارات اخرى ايله حقيقته يكدىكرندن امتياز ايدرلر .

كوريليوركه كرك مادهك صفاتى ، كرك قوه عقليهك اعمال و افعالى عقله مختلف برطاق قوتلرك ثبوت و تحققي اثبات ايدر .

مادهك صفترى روح ايله جسدك مشترك فيهى اولان مشاعر خمس واسطه سيله فهم و ادراك اولنديكى كى عقلك افعالىده نفس و آنك قواى باطنه سندن عبارت اولان قوه وجدانيه ايله احساس و ادراك اولنور .

كرك مشاعر خمس ، كرك قوه وجدانيه تصديقك اساس و مبنى علمى اولدينى ايجون هر برى واسطه سيله متحصل مدركات متعدده بوجه ايله انكار اولنمهز .

موسى كاظم

مابعدى وار

